

LAD INGEN FAA DET AT VIDE

Og deres Øjne blev aabnede. Og Jesus bød dem strengt og sagde: „Ser til, lad ingen faa det at vide“ (Mt. 9, 30).

Evangelisten Matthæus har fortalt om Jesu Opvækkelse af Synagogforstanderen Jairus' Datter og sagt, at Rygtet herom kom ud i hele den Egn — og det nægtet man den Gang ikke havde hverken Telefon eller Telegraf.

Maaske det Rygte var Aarsag eller Anledning til, hvad Evangelisten videre fortæller, at da Jesus gik bort derfra, fulgte der ham to blinde, som raabte og sagde: „Forbarm dig over os, du Davids Søn!“

Jesus spørger dem: „Tro I, at jeg kan gøre dette?“ De sigte til ham: „Ja, Herre!“

Da rørte han ved deres Øjne og sagde: „Det ske eder efter eders Tro!“ Saa er det, det ovenfor anførte Ord forekommer.

Du synes maaske det er underligt, at Jesus ikke bød dem det modsatte — nemlig at de skulde tale vidt og bredt om den store Velgerning og om ham, der havde saa underbart hjulpet dem.

Det var jo noget forbavsende stort og godt, noget velsignelsesrigt, der var sket; hvad større og bedre kunde Jesus have givet de blinde end netop deres Syn! Og saa maatte de ikke sige det til nogen!

Men det var ikke den eneste Gang, Jesus gav et saadant Forbud. Saaledes den fra Spedalsk-bud rensede (Kor. 8, 4). Og ifl. Markus havde Jesus forbudt at fortælle om Jairus' Datters Opvækkelse fra de Døde (Mk. 5, 43), og han forbød en, han havde skænket Hørelsens og Talens velsignede Gave, at tale derom (Mk. 7, 36).

Hvad kan Hensigten være med et saadant Forbud? For det første viser det da, at Jesus ikke ønskede at høste Berømmelse som Undergører eller Mirakeldoktor. Men det havde vistnok en dybere Aarsag.

Da Jesus havde bespist de 5,000 i Ørkenen, og Skaren for over Søen efter ham for at gøre Lam til Konge, siger han til dem: „Sandelig, sandelig siger jeg eder, I søge mig, ikke fordi I saa Tegn, men fordi I spiste af Brødene og blev mætte.“

Ud fra dette Sted kan vi domme om den dybere Aarsag til, at de helbrejede skulde tie angaaende den legemlige Velgerning, der var bleven dem til Del.

Jesus var ikke kommen til Jorden for at hjælpe os Mennesker timeligt eller legemligt, men for at hjælpe os imod Syndens Onde. Og blev han saa særlig berømt som Mirakeldoktor, saa vilde Folk søge ham i fejl Hensigt; thi Datidens Børn — saa vel som andre Tidens Mennesker, vor Tid ikke undtagen — greb først efter de timelige Velgerninger.

Som vi pegte paa sidst, var Jesus kommen for „at kalde Syndere“ uden Hsneyntil, om de led legemlige Mangler.

Jesus gjorde sine Tegn i Barnhjørighedens Tjeneste, men alligevel fortrinsvis for at styrke deres Tro, der sluttede sig til ham som deres Frelser, og aldrig for at vinde Berømmelse eller Ros af Mennesker.

Men der er noget, du og jeg ikke skal tie med. Jesus sagde til sine Disciple: „Taler i Lyset, hvad jeg siger eder i Mørket, og prædiker paa Tagene, hvad der siges eder i Øret!“ Og tilsidst siger han til dem: „Prædiker Evangeliet for alle Skabninger!“

Har du sluttet dig helt til Jesus, og hans frelsende Sandhed er bleven stor for dig, da skal du ikke tie der med.

BIBELN BAG KLOSTERMUR.
Af H. P. Hansen.

Med Guds Bog følger Kærligheden til Litteratur, og selv

i de Tider, da den hellige Skrift kun forelaa i skreven Form, spidrede Kærligheden til aandelig Frembringelse i Menneskenes Hjerter. Munkene var ogsaa her Banebrydere. De var ikke blot Afskrivere og Forfattere, men ogsaa Malere, Illuminatorer, Bygmestre, Træskærere, Forgylde og Bogbindere. I et gammelt Sagn hedder det: Et Kloster uden Bibliotek er som en Borg uden Rustkammer.

Det første kendte Eksempel paa Bogarbejde af en europæisk Munk stammer fra Begyndelsen af det sjette Aarhundrede, men kun kort Tid efter finder vi en rig Udvikling paa dette Felt og flere Kløstre havde stillet sig det som særlig Opgave at afskrive gode Bøger.

Det første Kloster af denne Art blev grundlagt i Vivaria i det sydlige Halum af Cassiodor, en Græker, der levede i det sjette Aarhundrede og havde været Privatsekretær for Gøtherkongen Theodorie.

Ved samme Tid grundede Columba i Island et Kloster med et lignende Formaal, og man kan da sige, at baade i det høje Nord og i Syden var der optaget et Arbejde paa at bevare de hellige Skrifter sammen med anden god Litteratur for Efterverdenen.

Afskrivningen af Bøger fandt Sted i det saakaldte Scriptorium, der undertiden var en stor Hal med en Mængde Skrivepulte, undertiden en Række smaa Celler langs Klosterets Nordvæg. I hver saadan Celle var der Plads til en Skrivepult samt en lille Reol til Bæk og Farver.

Cassiodor skriver saaledes om den Velsignelse for en Munk at han have faaet til Opgave at afskrive de hellige Skrifter.

Han kan fylde sin Sjæl med Skrifterne, medens han afskriver Herrens Ord. Med sine Fingre girer han Mennesker Liv og Vaaben mod Djævelens Ondskab. Naar han afskriver Kristi Ord, girer han Satan lige saa mange Saar. Hvad han skriver i sin Celle, bliver baaret vidt og bredt til fjerne Egne. Man mangfoldiggør Himlens Ord. De tre Fingre paa den højre Haand er, om jeg saa maa sige, bestemt til at fremstille den hellige Treenheds Udsagn. Den hurtigt løbende Rørpen nedskriver de hellige Ord og hæver saaledes Djævelens Ondskab, idet han var Aarsag til, at et Rør blev bragt til at slaas Frelserens Hoved.

Et Scriptorium blev indviet med disse Ord: Velsign, o Herre, dette Værksted for dine Tjenere, at alt hvad de der skal skrive, maa blive retteligt forstaaet og virkeliggjort gennem deres Arbejde. — Ord, der meget vel kunde bruges den Dag i Dag ved Indvielsen af Biblioteker og Klasseværelser, der skal bruges til religiøs Undervisning.

Arbejdet i Scriptoret regnedes lige med Arbejdet i Mark og Have. I St. Tereols Regel forekommer følgende Sætning: Den, som ikke vender Jorden med sin Plov, burde bruge sin Fingret til at skrive paa Pergamentar.

I Karl den Stores Capitular findes følgende: Tillad ikke dine Skrivere eller Elever at forvanske Teksten. Naar du tager Afskriften af Evangelierne, Psalteret eller Messebøgerne, se da til, at Arbejdet betros til kyndige Mænd, som skriver med fornøden Omhu.

Der var enkelte Afskrivere, som opnaaede en forbløffende Færdighed. Jacob fra Breslau, som levede i det 15 Aarhundrede, skrev saa mange Bøger, at der siges, at seks Heste med Vanskelighed kunde drage dem.

Arbejdet i Klosteret tog først Sigte paa at forsyne Klosteret med et godt Bibliotek, dernæst andre Kløstre, der ikke i saa Henseende var saa gunstigt stillede, og endelig at skrive Bøger til Rigmænd og Fyrster, som havde Midler til at købe de kostbare Haandskrifter.

Klosterets Bibliotek var lige saa betydningsfuldt som Scriptoret. Munken var ikke lig den opdukkende Forfatter, der, da

han blev spurgt, om han havde læst „Pendennis“, svarede: Nej, jeg læser aldrig Bøger, jeg skriver dem. Enhver Afskriver var tillige en flittig Boglæser. Der var i Kløstre særlige Regler for Bogudlaan, og der var ansat en Biblioteker. Det forudsattes, at alle Munke stedse havde Bøger, som de læste „helt igennem“, som Benediktinerreglen tilføjer, ligesaa vel som den Bog, de havde til Afskrivning.

Der var paabudt Tavshed saavel i Biblioteket som i Scriptoret, ønskede nogen en Bog, gav han dette til kende ved Tegn. Gjalddet en almindelig Bog, udbredte han Haanden og gjorde en Bevægelse som naar man vender Bladet i en Bog, ønskede en Messebog, føjedes et Kors-tegn til, var det en Evangeliebog, blev Korstegnet gjort paa Panden, medens den, der ønskede Traktater til Læsning, lagde den ene Haand paa Munden, den anden paa Maven. Løftede man Hænderne op over Hovedet i Form af en Krone, fik man et Psalter. Ønskede nogen af de gode Brødre en verdslig Bog, saa klødede de sig, som Hunden undertiden gør, bag Øret, for at antyde, at det vantro Menneske, der skrev en saadan Bog, ikke var bedre end en Hund.

Fra en Bog i en af de ældste Klosterbiblioteker hedder det: O Herre, lad Helligaandens Velsignelse hvile over disse Bøger, at de, rensede fra, hvad der hører Jorden til, maa oplyse vores Hjerter og give og sand Kundskab, og giv at de ved deres Undervisning maa frembringe en Rigdom af gode Gerninger efter din Villie.

Bøgerne blev opbevaret i Skabe forsynede med Døre, og der gives den Anvisning, at Vægge skal beklædes med Træ, for at Fugtigheden fra Murene ikke skal plette Bøgerne, og Hylderne skulde deles i mindre Rum, for at Bøgerne ikke skulde tage Skade af at staa for tæt pakkede.

Vi læser ofte om „længede Bøger“ i Middelalderen, og mange har vel den Opfattelse, at Bibliotek blev lænkebunden, for at Lægfolk ikke skulde læse i den og blive kendt med dens Indhold. Ganske vist gjorde man intet for, at Bibelen kunde blive en Lægmandsbog, men naar visse Bøger blev lænket, var det for at værgede dem mod at blive stjælen.

Det hedder herom: Til Skam for vort Folk end mere for vort hellige Religion er der en Tilbøjelighed til Tyveri hos adskillige, som besøger Bibliotekerne, og det er derfor nødvendigt at værne de hellige Bøger mod Tyveri ved Hjælp af Kæder, hvilke de Mennesker bedre har fortjente, som har for megen Lærdom til at blive hængt, men for lidet til at være ærlige.

Det er ofte med en Følelse af Lettelse, en Munk skrev det sidste Ord i en Bog. I et gammelt Manuskript i St. Aignans Kloster har Afskriveren udtrykt sine Følelser saaledes: Pas paa dine Fingre, læg dem ikke paa min Skrift. Du ved ikke hvad det er at skrive: det værker i Ryggen, det svekker Øjet, det ødelægger din Mave.

Men for andre var Arbejdet en guddommelig Inspiration. Den gode Othlonius af Ratisbon skriver i al Ydmyghed om sin store Skrivefærdighed. Jeg tænker, det vil være passende at tilføje en Beretning om den store Kundskab og Skrivefærdighed, som Herren gav mig i min Barn-dom. Da jeg var et lille Barn blev jeg sendt i Skole og lærte hurtigt Bogstaverne, og jeg begyndte at lære Skrivekunsten, længe før Tiden og uden min Lærers Paabud. Men da jeg gjorde dette paa en usædvanlig og hemmelig Vis uden Vejledning, fik jeg den Vane at holde Pennen fejl, og mine Lærere var heller ikke senere i Stand til at rette mig paa dette Punkt.

Beretningen om denne Mands Skrivearbejde kan næsten faa os til at rødme.

Medens jeg var i Tegernsee Kloster i Bayern, skrev jeg man-

ge Bøger. Medens jeg endnu var en Dreng, blev jeg sendt til Franconia, hvor jeg arbejdede saa haardt med Skrivning, at jeg, før jeg vendte tilbage, næsten havde mistet mit Syn. Næst efter at skrive Bøger, jeg selv satte sammen, og de Afskrifter, jeg gav bort til Opbyggelse for dem, som bad mig, fuldførte jeg nitten Messebøger, tre Evangeliebøger med Epistlerne foruden fire Bøger for Morgengudstjenesten. Jeg skrev flere andre Bøger for Brødrene i Fulda, for Munkene i Hirschfeld og Auerbach, for Abbeden i Lorsch, for nogle Venner i Passau og for andre Venner i Böhmen, for Kløstre i Tegernsee, Preyal og Obermunster samt for min Søstersøn. Til forskellige Tider bortgav jeg endelig Prædikener, Ordspog og opbyggelige Skrifter, indtil den høje Alders Skrøbeligheder af forskellig Art hindrede mig i Arbejdet.

Sikkerlig var Othlonius berettiget til efter saa meget Arbejde at lade baade sig selv og Pennen hvile.

Men allerede her sporer vi Fortjenestfuldheden af gode Gerninger, som om Saligheden kunde vindes ved samvittighedsfuld og flittig Skrivning. Der fortæller om en verdslig sindet Brøder, som havde gjort sig skyldig i mange Synder og Daarskaber, men som ikke des mindre var en dygtig Skriver. Da han skulde dø, gjorde Djævelen Krav paa hans Sjæl. Men Englen bar en stor religiøs Bog, som han havde illumineret, frem for Guds Trone, og for hvert Bogstav, han havde skrevet, fik han Tilgivelse for en Synd. Da Regningen var gjort op, var der heldigvis et Bogstav til overs, og det var en meget stor Bog, tilføjer Fortælleren naivt.

Almindelig Bededag.
Matt. 3:8—11.

(Prædiken af Past. A. C. L. Grove-Rasmussen. Indsendt af Past. Chr. Sørensen.)

„Lader os alle bede!“ saaledes lyder det saa tit og ofte, naar vi samles i Herrens Hus. Men denne Opfordring, er den ikke som oftest en Røst i Ørkenen? Iaa følger Kaldet i Stedet for alle. Og selv de, som stundom følger Kaldet og beder, de beder alt for sjældent, derfor trænger de til atter og atter at mindes om at bede. Den Følelse af, at det hos vort Folk staar ringe til med Bønnen, levede i vore Fædres Hjerter; derfor indstiftede de denne Dag, at det da med særlig Vægt skulde lyde ud over den danske Menighed: „Lader os alle bede!“ Dagen bærer jo ogsaa Navnet: „Almindelig Bededag“ for at betegne, at Bøn paa den skulde være almindelig. Gud give, at den maatte svare til sit Navn og blive en almindelig Bededag, og Gud give, at altid i større Omfang vore Dage maatte blive Bededage, baade vore Sønne og vore Helligdage!

Dagen kalder ikke blot til almindelig Bøn; men den bringer ogsaa i den opleste Tekst en Bøn, som er skikket til at være almindelig, fordi den kan rumme alt, hvad et Menneskehjerte kan trænge til og længe efter at bede om: „Lader os alle bede“, som David bad: „Gud være os naadig og velsigne os! han lade sit Ansigt lyse paa os.“

„Lader os alle bede: Gud være os naadig!“ thi vi trænger alle til Naade. Men det er ikke alle, som følger, at de trænger til Naade, og derfor er det ikke alle, som beder om Naade; kun den, som er tørstig beder om Drikke, Dagen kaldes ogsaa „almindelig Bøds- og Bededag“ for at betegne, at gennem Bod, kun derigennem, gaar Vejen til Bøn, kun den bodfærdige beder. Man har sagt, at Ordet „Bod“ var uheldigt, men vi har nu en Gang intet andet Ord til at betegne det, som dermed skal betegnes. Det kan ikke erstattes af Fortrydelse, heller ikke af Anger. Tyrannen Farao fortrød, og Ju-

das angrede, men ingen af dem var bodfærdig. Ordet Bod betyder noget mere, det samler i sig baade Bedrøvelsen over Synden og Bedrøvelsen efter Gud.

Og hvorledes kommer Hjertet ind i Bod? Det sker derved, at Mennesket kommer til at kende sig selv, gaar i sig selv, som man siger. Man raaber højt om den megen Kendskab, man har nu omstunder, Kendskab til Himmeligemernes Bevægelser og til hvad der kryber om paa Bunden af det dybe Hav og saa fremdeles; men de er mange, som kende meget af sligt, men kender ikke det, som er vigtigere at kende, kende sig selv. Der var i Delphi længe før vor Herres Fødsel et berømt Tempel; paa Væggen lige overfor Hovedindgangen stod med store guldstraalende Bogstaver de Ord skrevet: „Kend dig selv,“ at enhver, som traadte ind, maatte se dem. Det var en Hedning, Grækeren Thales, som havde udtænkt de Ord; det var en hedensk Haand, som havde indristet dem, og det var i et hedensk Tempel, at de stod at læse, men ogsaa i Herrens Hus er det fornødent at tilraabe Mennesker: „Kend dig selv,“ og først der kan det ske med fuld Virksomhed, fordi der kan udløftes Lovens Spejl, hvori Mennesker kan se sig selv, hvordan de er. Gud give, at denne Dag da maatte blive en almindelig Bødsdag, Gud give, at vi maatte „af Prædikenen lære at sørge for vore Synder“, sørge med den rette Sorg, den, som er gennembævet af Længslen efter Gud, gennemtrængt af Higen efter Salighed, Gud give, at vor Folk paa denne Dag maatte ligne Ninives Folk i Jonas' Dage, da „hver omvendte sig fra sin onde Vej, og fra den Uret, som hængte ved deres Hænder“, og „De raabte hart til Gud.“

Men til dem, som kender sig selv, og „Syndens Jammer finde“, og som hungre efter Samfund med den levende Gud, „Som Hjerten af Tørst befangen skriger efter Kildevang,“ som de spirende Blomster derude rækker sig efter Solen, til dem siger jeg: „Lader os alle bede,“ siger det ikke i selvskab Myndighed, men i Kraft af Guds Ord. Man siger: „Ingen Regel uden Undtagelse,“ men det holder ikke Stik her. Jeg siger „alle“ og undtager slet ingen, havde du end nok saa mange, nok saa store Synder, Guds Naade er saa rig, saa rund, som Salmen beskriver den, naar der ringes, at om et Menneske var fuld af Synd mod hvert Guds Bud,

Det var meget, dog ej mer End den allerminde Fjer Mod Guds Kærlighed at regne, Som du tør dig frit tilegne.

Ja, læg al Verdens Synd paa en Vægtskaal og en Draabe af Jesu Blod paa den anden, den sidste vil synke, som har den Guld, den første vil stige, som hvilede der kun den allerminde Fjer paa den. Og denne Guds uendelige og ubegribelige Naade er i og med „Syndernes Forladelse“ i den hellige Daab tilslagt os alle af Gud selv, som aldrig gaar fra sit Ord, som altid staa ved det lige over for alle, som i Troen holder sig til hans Ord. Kom da, lader os alle bede i vor Herres Jesu Navn: „Gud være os naadig!“ thi Naadens Dør, o søde Tanke! Lukkes op, naar vi vil banke!

Men de, som har bedet om Naade, kan ogsaa med David bede: „Og velsigne os.“ Velsignelse vil jo sige Meddelelse af Lykke.

Jeg ser saa tit i Aviserne avertere og anbefale en Bog, som hedder: „Selvhjælp.“ Mennesker tilraaber hinanden: „Hjælp dig selv.“ Det var bedre om man skrev og udbredte Bøger om „Guds Hjælp,“ og man tilraabte hinanden: „Hjælp dig Gud.“ Thi skal vi hjælpe os selv, da er vi ilde hjulpe. Et Menneske hjælper sig selv tilsidst i Helvede; og selv for Tiden, selv i jordiske Henseender

*) Udhævet af Indsenderen.

kan vi kun hjælpe os selv daarligt; Mennesker er „lidet mægtende,“ som det hedder i den gamle Valasang. Vor Arm er kort, vor Haand er svag, vort Hoved skørt. Det skønner ogsaa Hedningerne, men de ved ikke, hvor de skal søge Hjælp, henvende sig om Lykke. Men vi, som er delagtige i Guds Naade og kender vor Herres Jesu Kristi og vor Fader, vi ved det. Lad os da se op mod Gud og bede om Velsignelse fra det Høje.

Denne Bøn om Velsignelse har særlig hjemme paa denne Dag. Almindelig Bededag er nemlig traadt i Stedet for en ældre Festdag, som kaldtes „Korsbørd“ det vil sige Korsets Bærer. Naar paa denne Aarstid Sæden var lagt, og Græsset begyndte at grønnes, gik man i gamle Dage med et Kors i Spidsen i højtideligt Optog under Bøn og Sang hen over Marken for at anraabe Gud om Velsignelse over den nedlagte Sæd, dog ikke det alene, men ogsaa om Velsignelse over „Hus og Hjem, Folk og Fa,“ som det hedder i det gamle Ritual. En Efterklang heraf lyder i den gamle forordnede Bededagsbøn, som er bleven lagt til Side, fordi den var for lang for vore Dages Mennesker med deres Il-somhed og Jag, med deres Higen afsted „med Dampf og med Vind til Vinge.“ I den lyder det: „Velsign enhver i sin ærlige Haandtering baade til Lands og til Vands! Velsign vor Stand, og vort Embede! vor Næring og Bjæring! vor Sved og vort Arbejde! Velsign vore Stader og Agre, vore Huse og Kjældere! vore Kurve og Levninger! Landets Frugt og Livets Frugt være velsignet hos os.“ Gaar vi nu end ikke ud paa vore Marker med Korsets Tegn i vore Hænder, saa kan vi dog gaa ud over dem med Korsets Ord i vore Hjerter og bede over dem, bede om Guds Velsignelse og saaledes holde en aandelig „Korsbørd.“

Og ikke blot over vor Jord, gennem vort Hus og Hjem kan vi gaa med Bøn om Guds Velsignelse, men ogsaa over det Stykke af Jorden, som vi kalde vort Fædreland. Ja! lad os alle bede for vort Land og Folket, som der bor og bygger. Sandelig, sønderlemmet som vort Land er af indbyrdes Stridigheder, er der høj Trang til indderlig Forbøn, til at Guds Velsignelse nedkaldes over Land og Folk. Lader os alle bede Gud bevare vort elskede Fædreland; bede ham velsigne Folkearbejdet, baade Haandens og Aandens, bede ham give os det tabte tilbage,*) høje det skildte sammen, dæmpe Tvedragtens Ild og give Enighed, som gør stærk, at vi maa „slutte Kreds og staa fast“ til Værn om, hvad Gud gav os

*) Pastor Grove-Rasmussen var for den uheldige Krige i 1864 Præst i Sønderjylland. Efter Krigen aflagde han Troskabstid til Tyskland, da han ikke mente at kunde forsvare at forlade sin Mgh. under de daværende sørgelige Forholde. I 1870, da det blev paalagt alle Præster indenfor Tysklands Grænser at bede for de tyske Vaabens Sejr over Frankrig, nægtede han at adlyde og blev derfor afsat fra sit Embede og blev vistnok tillige udstvist fra Tyskland.

Som Sønderjyde var det naturligt for Pastor Grove-Rasmussen at tænke paa Danmarks Tab og at bede for Sønderjyllands Genforening med Danmark. Mange er der sikkert, som i de svundne Aar har gjort denne Bøn til sin egen, at „Gud vilde give os det tabte tilbage.“ Det ser nu ud til, at Bønnen skal blive bevaret — det bliver ifølge Guds Ord alle kærlige og troende Bønner — om end det næppe skete til den Tid og paa den Maade de gamle havde ventet. Dog giver Gud Danmark det tabte tilbage maatte saa Danmark tage mod det paa rette Maade og prise Gud for Gaven, ja, for Bønhørelsen. — C. S.